

Езикова гимназия „Иван Вазов“

4003 Пловдив, бул. „България“ 121
0884 991 000; 032 951 218
e-mail: school@egiv-plovdiv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
ВИХРА ЕРАМЯН
Директор на Езикова гимназия
„Иван Вазов“ – град Пловдив

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЧНИ И
УПОЙВАЩИ ВЕЩЕСТВА В

ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ „ИВАН ВАЗОВ“

ГРАД ПЛОВДИВ

за учебни: 2024/2025 година

2025/2026 година

Настоящата училищна програма е разработена в съответствие с „Националната стратегия за борба с наркотиците 2020-2024г.“, на Европейските стандарти за качество на превенцията на употребата на наркотици и на Европейския мониторинг център за наркотици и наркомании. Тя предполага прилагането на последователна и целенасочена политика, която се споделя и изпълнява от всички участници в образователния процес.

Основна цел на Училищната програма за превенция на употребата на наркотични и упойващи вещества в ЕГ "Иван Вазов"-Пловдив е да определя, насочва и координира усилията на училищната общност към постигането на определените в нея цели. Предлагањето, разпространението, търсенето и употребата на наркотични вещества са идентифицирани основни проблеми, на които може да бъде въздействано по ефективен и ефикасен начин.

I. Основно съдържание на проблема

Превенцията на употребата на наркотични вещества може общо да се опише като активен процес за повишаване на информираността, за създаване на условия и подпомагане на изграждането на индивидуални и групови познания и умения, които утвърждават здравословния начин на живот и здравето у човека. Целта на превенцията е не само да се предотврати употребата на наркотични вещества, но също така и да се забави започването на тази употреба или да се предотврати преминаването ѝ в зависимост.

Съвременните подходи в областта на превенцията имат за основна цел да минимизират рисковото поведение, свързано с употребата на наркотични вещества, да повишат самооценката в юношеството и да изградят умения у младите хора за справяне със стреса и тревожността.

Психоактивни вещества (ПАВ) са вещества, които действат върху централната нервна система и променят психическото състояние на човека. Много от психоактивните вещества са обект на строг международен контрол и са забранени, например: хероин, кокаин, канабис, амфетамини, екстази, LSD и т.н, други се предлагат в огромни количества легално, като: кофеин, алкохол, тютюневи изделия/наргиле/, енергийни напитки, анаболни стероиди, райски газ и др. Според характера на въздействието им върху централната нервна система тези вещества могат да бъдат обособени в различни групи: стимуланти, емпатогени, депресанти, опиоиди, канабиноиди, халюциногени, инхаланти, транквиланти и сънотворни, дисоциативни анестетици, нови психоактивни вещества и стероиди.

Употреба и зависимост. Зависимостта е процес, който се развива постепенно и преминава през различни етапи: експериментиране, употреба, вредна употреба и зависимост. Зависимостта е хронично рецидивиращо заболяване, което се изразява в загуба на контрол върху употребата на вещества. Някои психоактивни вещества (хероин, морфин, кокаин, алкохол, никотин и др.) са известни със силната зависимост, която предизвикват. Тя бива психическа, при която човек изпитва нужда от дрогата, за да се чувства по-добре и физическа- при която дрогата се взема по принуда, за да се избегне абстиненцията, която е болезнена. Не всички вещества са с пристрастяващ ефект, но тези, които директно действат на рецепторите за допамин и регулират неговото количество, са най-подходящите кандидати за тази категория. Високорисковата употреба на наркотици се свързва с висока интензивност и рисков модел на употреба на опиоиди, стимуланти и канабис през последните 12 месеца.

II. Цели и задачи на програмата

1. Цели:

1. повишаване информираността на училищната общност;
2. ограничаване рисковото поведение водещо до употребата на ПАВ;

3. превенция на употребата на психоактивните вещества сред учениците.

2. Основни задачи:

1. Информираност - предоставяне на информация сред училищната общност за реалните ефекти и опасности относно зависимостта към всички ПАВ – легални и нелегални;
2. Превантивни дейности - превенция насочена към подрастващите, с цел утвърждаването на здравословен начин на живот и промяна в нагласите към отговорно и нерисково поведение сред родители и ученици. Моделиране на здравословно поведение в бъдеще, с което да се ограничи риска от употреба и злоупотреба с наркотиците сред учениците;
3. Координация и сътрудничество между местните институции-активно участие с лекции, дискусии, упражнения от МКБППМН - гр. Пловдив, БМЧК; ПИЦ към ОСНВ - Пловдив, Агенция “Закрила на детето - гр. Пловдив; представител на Детска педагогическа стая и неправителствени организации с дейности в областта и др.

III. План с дейности за реализиране на Училищната програмата за учебната 2024/2025 г. и учебната 2025/2026г.

Дейностите, свързани с прилагането на Училищната програма за превенция на употребата на наркотични и упойващи вещества, се реализират от целия педагогически и непедагогически персонал, родители, ученици, общност на Езикова гимназия „Иван Вазов“ – град Пловдив. Координирането на дейностите се осъществява от педагогически специалист, определен със заповед на директора.

Превенцията на употребата на наркотични и упойващи вещества включва комплекс от дейности, които имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за употребата и злоупотребата с ПАВ.

1. Дейности на ниво училище			
№	Дейности	Срок	Отговорник
1.	Оценка на нуждите и степента на проблема свързан с употребата на ПАВ	октомври май	Психолог/пед. съветник
2.	Дейности свързани с повишаване информираността на учениците по отношение на употребата и злоупотребата с наркотични вещества, които ще се осъществяват в рамките на часа на класа и при заместване на отсъстващ учител с теми от ГО;	постоянен	Класни ръководители; учители, психолог/пед. съветник

3.	Информационни кампании за моделиране на здравословен начин на живот-здравословно хранене в ЧК	постоянен	учители БЗО и ХООС, Ученически парламент
4.	Информационни семинари за намаляване разпространението на свързаните с употребата на наркотици социално значими заболявания: ХИВ/СПИН, хепатити В и С, полово предавани болести вследствие употреба и злоупотреба с ПАВ-целевата група към, която се насочват семинарите са учениците и родителите;	постоянен	учители БЗО и ХООС, Ученически парламент
5.	Училищни конкурси на теми свързани с превенцията на употребата на наркотици социално значими заболявания: ХИВ/СПИН, хепатити В и С, полово предавани болести вследствие употреба и злоупотреба с ПАВ, здравословен начин на живот	постоянен	класни ръководители, учители БЗО и ХООС, Ученически парламент
6.	Разработване, разпространение на постери, информационни материали с учениците по проблемите засягащи ПАВ;	октомври	класни ръководители, учители БЗО и ХООС, Ученически парламент
7.	Връстници, обучават връстници- провеждане на лекционен час на теми като: „Трафик на хора“, “Зависимости” и др. от младежката организация към БЧК гр. Пловдив, Общинска комисия за трафик на хора или МКБППМН гр. Пловдив	постоянен	психолог и пед. съветник
8.	ЧК за развиване на емоционална интелигентност у учениците чрез интерактивни упражнения по теми свързани с приятелството, семейството, отношенията между половете, ученически взаимоотношения, насочени към всички целеви групи;	постоянен	класни ръководители, психолог и пед. съветник
	Работа с програмата за превенция на наркоманиите организирана от ПИЦ към ОСНВ - Пловдив сред осмокласниците	септември-ноември	Психолог/пед. съветник и класни ръководители

9.	Разширяване на интересите на учениците чрез включването им в привлекателни за тях форми за прекарване на свободното време в училищни и извънучилищни форми.	постоянен	класни ръководители
10.	Определяне на ученици в риск и проява на рисково поведение от ученик или група ученици.	постоянен	класни ръководители, психолог/пед.съветник
11.	Отбелязване на „Европейски ден на здравословното хранене и готвене“- Изграждане на здравословни хранителни навици от ранна детска възраст. Да насърчим децата да се радват на здравословно хранене и физически упражнения и спорт.	седмицата около датата 08.11.	класни ръководители, учители БЗО и ХООС, Ученически парламент
12.	Отбелязване на „Световен ден за борба със СПИН“- посветен на повишаване осведомеността за СПИН-пандемията, причинена от разпространяването на вируса ХИВ.	седмицата около датата 01.12.	Отг.: Класни ръководители; учители БЗО и ХООС, Ученически парламент
13.	Отбелязване на „Световен ден без тютюнев дим“- по инициатива на Световната здравна организация на 31 май се отбелязва Световния ден без тютюн. Целта е повишаване на осведомеността относно вредните и смъртоносни последици от употребата на тютюн и експозицията на тютюнев дим, както и за възпиране на употребата на тютюн в каквато и да е форма-електронни цигари, наргиле;	седмицата около датата 31.05	Отг.: Класни ръководители; учители БЗО и ХООС, Ученически парламент
14.	Отбелязване на „Световен ден за борба с наркоманиите“- На този ден хората от целия свят изразяват своята съпричастност и активна позиция в битката с наркоманиите.	седмицата около датата 26.06	Отг.: Класни ръководители; учители БЗО и ХООС, Ученически парламент
	Създаване на споделена папка в Google Workspace с презентации и други информационни материали свързани с превенцията на тормоз и насилие достъпни за всички учители	септември	психолог/пед. съветник

15.	Осигуряване на охрана, пропускателен режим и видеонаблюдение в сградата на училището и в общежитието;	постоянен	директор
16.	Изготвяне на график за дежурство на учителите;	септември	зам.-директор УД

1. Дейности на ниво клас			
№	Дейности	Срок	
1.	Създаване на споделена папка в Google Workspace с информация за учениците от училищните документи – ПДУ, заповеди на директора, информационни материали и др.	септември	класни ръководители
2.	Групова работа, дискусии, решаване на казуси, споделяне на опит по проблема насилие, свързани с правата на децата, ценностите, социалните роли, функционирането на групите и институциите и др. по време на ЧК и при заместване на отсъстващ учител	постоянен	класни ръководители, психолог/пед.съветник
3.	Запознаване на учениците с определението, проявлението и последиците от употребата на ПАВ	постоянен	класни ръководители, психолог/пед.съветник, лектори
4.	Провеждане на уъркшопи за развитие на умения за конструктивно общуване в ЧК използвайки подхода за работа с връстници „Ученици обучават ученици”	постоянен	класни ръководители, психолог/пед.съвет, Ученически парламент
5.	Организиране на срещи с представители на ОДП – ДПС с инспектор Пламен Митев и външни лектори по проблемите зависимостите - ПИЦ към ОСНВ- Пловдив	постоянен	класни ръководители, психолог/пед.съвет,
6.	Анкетирание на паралелки при възникнал проблем;	при необходимост	психолог/пед.съвет
7.	Участие на ученици от паралелките и от УП в училищни, местни и национални инициативи, свързани с проблемите на наркоманиите;	постоянен	класни ръководители, психолог/пед.съвет, учители БЗО и ХООС Ученически

			парламент
8.	Психологическа помощ и подкрепа за постигане на здравословен начин на живот, прекратяване на употребата на психоактивни вещества, разбиране на себе си, своите ценности и приоритетите, осмисляне на собствената реализация, справяне с проблемното поведение, преодоляване на вътрешни конфликти;	постоянен	психолог/пед.съветник
9.	Информирание на училищната общност за Национална телефонна линия за консултации и насочване по въпросите на зависимостта към наркотични вещества и на телефон 116 111	постоянен	психолог/пед.съветник
1. Дейности с родители			
№	Дейности	Срок	Отговорник
1.	Консултации за родители – при съмнения за употреба на ПАВ, прояви на агресивно поведение при децата, липса на интерес към учебния материал, конфликтни отношения с връстници, затруднен контакт с учител.	постоянен	Класни ръководители, учители, психолог
2.	Провеждане на тематични родителски срещи.	октомври април	директор, зам.-директори УД, психолог
3.	Покана към родители, които да се включат, като представят своите професии, хобита, интереси, така че да направят видима връзката между образованието и приложението му в живота.	постоянен	класни ръководители
4.	Идентифициране на родители, които могат да бъдат посредници за осъществяване на връзката между училището и други организации и институции.	постоянен	класни ръководители

IV. Очаквани резултати

1. Популяризиране сред учениците и децата на достоверна информация по темите за употребата на ПАВ;

2. Повишаване на асертивността, самооценката, стимулиране процеса на развитие и личностово израстване;
3. Подобряване на взаимоотношенията между ученици и между учители и ученици;
4. Формиране на критично мнение към проблема със зависимостите.
5. Ограничено търсене на наркотични и нови психоактивни вещества.
6. Подобряване на взаимодействието и координацията между институциите

V. Мониторинг на изпълнението

Оценката на изпълнението на училищната програма се осъществява чрез мониторинг на изпълнението на Плана за действие към нея. Напредъкът се отчита в административен доклад и не изключва прилагане на други форми за наблюдение и оценка. Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация да се следи за постигането на измерими резултати от дейността по изпълнението на планираните дейности, както и да се актуализира при необходимост.